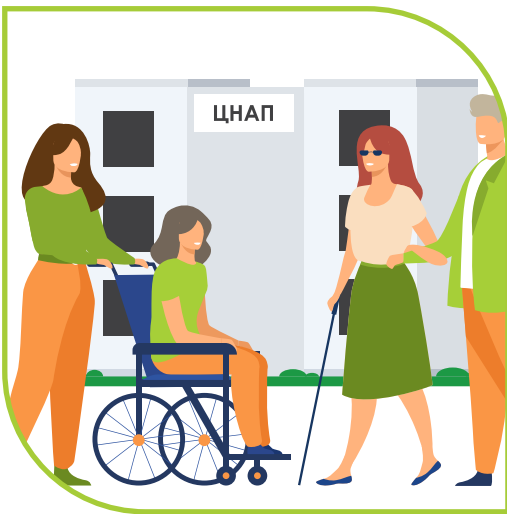

ГЕНДЕРНІ АУДИТИ ДОСТУПНОСТІ ЦЕНТРІВ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Резюме аудитів

Гендерні аудити доступності (далі – аудити) центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) для людей з інвалідністю різних нозологій проведено Житомирською обласною громадською організацією людей з інвалідністю (ЖОГОЛІ) «Молодь. Жінка. Сім'я» в рамках проекту «Жінки за рівний доступ до адміністративних послуг», який підтримала міжнародна неурядова організація Пакт у рамках проекту «Жінки України: залучені, спроможні, незламні», що впроваджується за фінансової підтримки Уряду Канади.

Гендерний аудит доступності – це інструмент, який дає змогу виявити архітектурні, інфраструктурні, інформаційні й комунікаційні бар'єри, що обмежують доступ жінок та чоловіків з інвалідністю до послуг та призводять до їх прямої чи непрямої дискримінації, соціальної ізоляції, маргіналізації та виключення з громадського й політичного життя.

Мета проведення аудитів

Визначити доступність адміністративних послуг для людей з інвалідністю.

Завдання аудитів

- ✓ Вивчення архітектурної та інфраструктурної доступності ЦНАПів для осіб з інвалідністю, тобто відповідності внутрішнього планування приміщень (сходи, пандуси, коридори, кабінети, ліфти, санітарно-гігієнічні кімнати) нормам¹ та зручностям пересування осіб з різними нозологіями.
- ✓ Вивчення інформаційних та комунікаційних бар'єрів для отримання адміністративних послуг особами з інвалідністю різних нозологій.
- ✓ Підготовка рекомендацій для навчання працівників ЦНАПів щодо якісного надання адмінпослуг людям з інвалідністю різних нозологій.

Методи аудитів

- ✓ Аудити відповідності центрів надання адміністративних послуг державним будівельним нормам (ДБН) для осіб з інвалідністю проводилися згідно з методологією, яку розробила Національна асамблея людей з інвалідністю.
- ✓ Для вивчення комунікаційних та інформаційних бар'єрів проводилися фокус-групи (5 груп) із жінками з інвалідністю різних нозологій та опитування працівників ЦНАПів.

¹ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»; ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів».

Норми доступності адміністративних закладів та інфраструктури для осіб з інвалідністю відповідно до ДБН

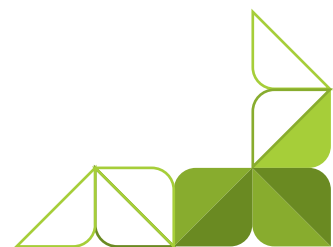
- Безперешкодне і безпроблемне пересування по прилеглій території на підході до адміністративного приміщення ЦНАПу, в тому числі пішохідні шляхи чи тротуари повинні бути безпечними для осіб з інвалідністю. Покриття має бути без вибоїн та тріщин, гілки дерев не мають звисати над тротуаром нижче 2,1 м, а гілки кущів – не виступати більше як на 10 см. Ширина шляху має бути такою, щоб могли розминутися двоє осіб у візках колісних чи з дитячими візочками, котрі йдуть паралельно чи назустріч один одному. Відповідно до будівельних норм, це становить 1,8 м, але не менше 1,5 м.
- Місця для паркування транспорту осіб з інвалідністю мають бути якомога ближче до входу до закладу, але не далі як 50 м. Ці місця мають позначатися табличкою , за потреби позначення може дублюватися на асфальті. Ширина зони для паркування автомобіля особи з інвалідністю повинна бути не менше 3,5 м.
- Мають бути похилі виїзди з майданчика на тротуар. Шлях від місця паркування до будівлі має бути безпечним, безбар'єрним, з орієнтирами для осіб з порушеннями зору.
- Вхід у приміщення має бути оснащений пандусом із параметрами відповідно до ДБН: висота – 1:12, ширина – 1,2 м, але не менше 1 м; поруччя на висоті 70 см і 90 см.
- Сходи мають бути рельєфними, з нанесеними попереджувальними контрастними смугами жовтого кольору, мати безперервне поруччя на висоті 90 см, зокрема і на сходових майданчиках між поверхами.
- Усі двері в будівлі повинні бути шириною не менше 90 см. На прозорих полотнах дверей має бути маркування заввишки не менше 0,1 м і завширшки не менше 0,2 м, розташоване на рівні не нижче 1,2 м і не вище 1,5 м від підлоги.
- Поріг повинен бути відсутнім або бути не вищим ніж 2,5 см.
- У вестибюлі, ліфтовому холі має бути достатньо місця для маневру, вивіски та піктограми повинні бути розташовані на належній висоті.
- Для забезпечення безперешкодного доступу до реєстраційного столу людей, що пересуваються в кріслі колісному, стільниця реєстраційної стійки повинна підніматися над рівнем підлоги не менше ніж на 0,75 м, але не більше 0,90 м (нижчий край повинен розташовуватися на висоті мінімум 0,70 м).
- Санітарно-гігієнічні і туалетні приміщення, зокрема туалет, повинні бути універсальними для користування особами у кріслах-колясках. У кабіні поруч з унітазом слід передбачити простір для розміщення крісла-коляски, наявність допоміжного поруччя та інших необхідних пристосувань.
- Безпека та евакуація: евакуаційні виходи мають бути наявні та видимі за допомогою спеціальних піктограм, на видному місці розміщено план евакуації.
- Інформування: візуальна інформація повинна розташовуватися на контрастному фоні з розмірами знаків, що відповідають відстані огляду, але не менше ніж шрифтом № 14, щоб можна було прочитати здалека або з урахуванням особи, котра сидить у кріслі колісному.
- Позначки та інформаційні таблички мають бути простими та логічними, всередині будинку повинні дублюватися шрифтом Брайля, розташовуватися поруч із дверима, з боку дверної ручки та кріпитися на висоті від 1,4 м до 1,75 м.
- Місця доступності (доступні туалетні приміщення, ліфт, евакуаційний вихід тощо) мають позначатися міжнародним символом доступності.

Географія та кількість закладів, де було проведено аудити

Було проведено гендерні аудити доступності трьох ЦНАПів у Житомирській області – в містах Житомирі та Бердичеві та смт Романів.

Період проведення аудитів та збору даних

Вересень–листопад 2020 року.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ГЕНДЕРНИХ АУДИТІВ ДОСТУПНОСТІ

Станом на сьогодні приміщення та прилегла територія ЦНАПів міст Житомира та Бердичева загалом відповідають вимогам ДБН для осіб з інвалідністю. Зокрема:

- вони розташовані в повністю реконструйованих приміщеннях, де дотримано практично всіх вимог ДБН;
- на прилеглий території є зниження бордюрів, покриття рівне, без вибоїн;
- для входу в будівлю є спеціально пристосований вхід, сходи дублюються пандусом з дотриманням вимог ДБН (1:12). Над вхідним майданчиком є навіс;
- ширина вхідних дверей – 90–95 см, вхідний поріг не перевищує 2,5 см (ЦНАП м. Бердичева), а у ЦНАПі м. Житомира пороги відсутні повністю;
- на прозорих полотнах є контрастне маркування²;
- всередині приміщення є сходи з поруччям та контрастним маркуванням жовтою фарбою першої та останньої сходинки, які дублюються пандусами по обидві сторони адмінбудівлі, у всьому приміщенні є попереджувальна та спрямовувальна тактильна плитка;
- ліфти мають широкі двері (1,2 м) та просторі всередині;
- у будівлях ЦНАПів обох міст (Житомира і Бердичева) дотримано вимог безпеки та евакуації при надзвичайних ситуаціях. Зрозумілу схему/план евакуації при НС розташовано на видному місці. На ній позначено шляхи евакуації для осіб з інвалідністю;
- місця та приміщення, що розраховані або облаштовані для осіб з інвалідністю (туалетні приміщення, ліфт, евакуаційний вихід тощо), позначено на плані-схемі приміщення міжнародним символом доступності;
- на дверях до приміщень/кабінетів інформаційні таблички продубльовано шрифтом Брайля;
- ЦНАПи в Житомирі та Бердичеві мають спеціально облаштовані туалетні кімнати для осіб з інвалідністю з допоміжним поруччям та іншими пристосуваннями та обладнанням.

ЦНАП смт Романів не зовсім відповідає ДБН для осіб з інвалідністю. Зокрема:

- він розташований у старому приміщенні адміністрації на другому поверсі;
- ліфт відсутній;
- перший поверх доступний. Вхід у приміщення облаштовано пандусом, який відповідає нормам ДБН (1:12). Двері не відповідають нормам (ширина лише 80–85 см), але за потреби відчиняється друга половина дверей, забезпечуючи більш широкий отвір. Для обслуговування представників маломобільних груп працівники ЦНАПу спускаються на перший поверх;
- відсутня туалетна кімната для осіб з інвалідністю.

На 2021 рік передбачено перенесення ЦНАПу в інше приміщення для забезпечення гідного надання послуг особам з інвалідністю.

Транспортна доступність також не повністю відповідає нормам доступності для осіб з інвалідністю:

- на всіх трьох об'єктах відсутні облаштовані зупинки громадського транспорту;
- у ЦНАПі м. Бердичева є стоянка на чотири автомобілі, але для автотранспорту осіб з інвалідністю не облаштовано жодного місця, найближча розмітка зі знаками та позначками на асфальті є за 200 м від будівлі;

² Під час аудиту завершувались ремонтні роботи, стрічок ще не було наклеєно, але вони були в наявності і мали бути наклеєні після завершення ремонту.

- у ЦНАПі смт Романів стоянка автотранспорту відсутня зовсім;
- у ЦНАПі м. Житомира паркувальний майданчик розташовано на відстані 70 м, із 14 паркувальних місць три спеціально облаштовано для автотранспорту людей з інвалідністю з шириною паркування 3,5 м та позначено дорожнім знаком .

Крім питань архітектурної доступності, існують інші бар'єри доступності адміністративних послуг для людей з інвалідністю:

- працівники ЦНАПів не володіють мінімальними навичками комунікації з особами, що мають зорові порушення; не мають елементарних знань мови жестів для спілкування з особами з порушеннями слуху;
- існує прогалина в обізнаності жінок з інвалідністю щодо існування ЦНАПів, що також створює бар'єр для отримання послуг. Погане інформування може бути свідченням того, що інформація про роботу ЦНАПів поширюється в такому вигляді, що люди не можуть її сприйняти.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ГЕНДЕРНИХ АУДИТІВ ДОСТУПНОСТІ

Для вирішення питань архітектурної доступності ЦНАПів для осіб з інвалідністю рекомендовано:

ЦНАП смт Романів

- Надати рекомендації щодо відповідності нового приміщення, куди планується перенести ЦНАП у 2021 році, вимогам ДБН для осіб з інвалідністю.
- Організувати виїзд (а за умов карантину – онлайн-засідання) комітету доступності в смт Романів для контролю відповідності нового приміщення ЦНАПу вимогам ДБН для осіб з інвалідністю.

ЦНАП м. Бердичева

- Облаштувати зупинки громадського транспорту в місті відповідно до ДБН.
- На паркувальному майданчику виділити місця для паркування автомобілів осіб з інвалідністю з відповідними позначками на асфальті 7.71 «Особа з інвалідністю» та знаком 5.38 «Місце для стоянки».
- Перед входом у будівлю на першу та останню сходинки нанести попереджувальну контрастну смугу жовтого кольору.

ЦНАП м. Житомира

- Облаштувати зупинки громадського транспорту в місті відповідно до ДБН.
- Перед входом у будівлю на першу та останню сходинки нанести попереджувальну контрастну смугу.
- На прозорі полотна дверей нанести контрастне маркування.

 Для подолання інформаційних та комунікаційних бар'єрів доступності послуг ЦНАПів для людей з інвалідністю рекомендовано:

- розробити комунікаційні стратегії для інформування осіб з інвалідністю різних нозологій про адміністративні послуги, які надають ЦНАПи;
- організувати навчання працівників ЦНАПів щодо навичок комунікації з людьми з порушеннями зору та слуху, включаючи вивчення елементарних фраз мовою жестів.

Інформація, наведена в документі, є виключною відповідальністю Житомирської обласної громадської організації людей з інвалідністю (ЖОГОЛІ) «Молодь. Жінка. Сім'я» та не завжди відображає погляди Уряду Канади та організації Пакт.

